

reform, da er det høist nødvendigt, at man har om muligt endog de allerduligste og dygtigste Kræfter ved den underordnede Ret, hvor Sagerne i Almindelighed afgjøres. Noget Lignende gjælder virkelig næsten ogsaa nu, at det er overordentlig vigtigt og ligesaa vigtigt — jeg tager ikke Høiesteret i Betragtning i dette Øieblik, thi der er Proceduren en ganske anden end ved Underretterne — at have udmærket dygtige Sagsførere ved Underretten, som at have dem i Overretten, thi den allerførste Del af Sagerne faae ved Underretten det hele Grundlag, hvorpaa til Syvende og sidst Afgjørelsen hviler. Smidlertid skal jeg i den Henseende kun gjøre den Bemærkning, at, naar man vil reformere den nu bestaaende Tilstand, saa forekommer det mig, at der kun kan være to Veie at gaa. Enten maatte man vende tilbage til den tidligere Tilstand, hvor Sagsførerne virkelig vare Embedsmænd og beskiftedes af Kongen eller af Justitsministeren, og hvor der valgtes efter de Kvalifikationer, som hver især af Ansøgerne oplyste at være i Besiddelse af; derved vilde Antallet kunne begrænses til det Nødvendige, og derved vilde alle Omstændigheder kunne tages i passende Betragtning. Men dersom man vil finde, at det er noget reaktionært, saa er der et andet Middel, og det er det, som synes mig at ligge nærmest i dette Øieblik, nemlig at give Sagsførernæring fri, saaledes at Enhver, der havde den juridiske Embedsexamen, havde Ret til at praktisere. Derved vilde nemlig, tror jeg, Publikum vinde, og jeg tror ogsaa, at Regjeringen vil vinde derved, at den ikke sætter sit Stempel paa Mænd til Sagsførere, om hvis Dulighed og Hæderlighed der dog i alt Fald kunde være nogen Tvivl. Publikum vil vinde derved, at Konkurrencen om at hjælpe Publikum vil blive endnu større, og netop ved, at det meget store Antal som tilstede, vil der maaske blive billigere Priser. Jeg ser meget vel, at det er det store Antal, for hvilket der maaske ikke er den tilstrækkelige Fortjeneste, som har ført Mange ind paa Fristelser, de ikke have kunnet modstaa; men det er af de Ting, som maa rette sig af sig selv gennem selve Konkurrencen. — Det forekommer mig, at der i og for sig ikke er saa Lidt, der taler for, at, naar man er gaaet saa vidt som her, at Enhver kan melde sig, naar han har været en Tid Dommerfuldmægtig eller hos en Sagsfører, kunde man godt gjøre det Skridt med at sige, at Enhver, som havde den juridiske Embedsexamen med i det Mindste haud illaudabilis, havde Ret til at praktisere. Men ved Siden af, at der saaledes jo ganske vist er blevet noget ringere Fortjeneste ved det store Antal for Hver især, vil jeg dog dertil bemærke, at der samtidig fra Lovgivningens Side er gjort ikke saa Lidt med Hensyn til at staae Sagsførervirksomheden Erhverv. Jeg tror, at Enhver vil erkende, at de Bestemmelser, der ere trufne med Hensyn til Kon-

turs- og Skiftebehandling og saadanne Sager, have skaffet dem ikke lidet Fortjeneste, og jeg tror, at, hvis man vilde undersøge, hvad Skifter nu, efter at Skiftegebyrer osv. ere afslaaede, koste de vedkommende Private imod, hvad de tidligere havde kostet dem, vil det nok ses, at den Gevinst, som Publikum har haft ved, at Skiftegebyrerne nedfattes eller ophævedes, ikke har kunnet mærkes, men at de tværtimod nu have faaet ganske andre Udgifter end dem, de tidligere have kjendt. (Dyrenbøll: Det er rigtigt!). Jeg mener derfor, at der var Uanselmhed til noie at undersøge, om de Bestemmelser, som dette Lovforslag indeholder med Hensyn til Kvalifikationerne, fortjene at vinde Bisald eller ikke. Mig forekommer det i alle Tilfælde, at, naar man ikke vil gaa saa vidt, som jeg før omtalte, at give Sagsførernæringen fri for alle juridiske Kandidater, kunde man dog opretholde en Forskjel med Hensyn til Karakteren, saaledes at den, der havde bedste Karakter, behøvede en mindre praktisk Uddannelse for at blive Sagsfører end den, som havde den ringere Karakter, ligesom det ogsaa forekommer mig, at der kunde være Grund til — med al Anerkjendelse af, at der er overordentlig mange dygtige Folk iblandt examinati juris, — at gjøre Forskjel mellem de Kvalifikationer eller den Dvælse, — hvad man nu vil kalde det — som fordres for at blive Sagsfører ved Underretterne hos den juridiske Kandidat, og den, som forlanges af den, der kun er examinatus juris. Naar man i det Hele taget vil lægge Vægt paa, at Examen og Examenkarakteren ere en Garanti for Sagsførervirksomheden, forekommer det mig, at man ogsaa maa tage noget mere Hensyn til Studiet og Karaktererne end den, der er taget denne Gang. Jeg skal dernæst tillade mig et Par Bemærkninger om, hvad Lovforslaget indeholder om Dphør af en Sagsførers Virksomhed. Jeg vil baade med Hensyn til dette og det Efterfølgende blot gjøre nogle Hensillinger, idet jeg antager, at disse Spørgsmaal ville blive omhyggelig overveiede i et Udvalg, og jeg skal da blot bemærke, at det forekommer mig at være ikke rigtigt, at man i en Lov paalægger Justitsministeren, at han, før han fratager en Sagsfører, som ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, hans Ret til at udføre Sagsførervirksomhed, skal derom have hørt Sagsførerraadet. Jeg tror, at det er en Høflighed, som virkelig i dette Tilfælde ikke skyldes; det Samme gjælder navnlig om den sidste Sætning af denne § 18, hvorefter en Sagsfører, som, vel at mærke, ved Dom er funden skyldig i en vanærende Handling, atter skal kunne indante Justitsministerens Afgjørelse af, om han maa beholde Ret til at være Sagsfører uagtet den ssaam overgaaede Dom ved Domstolene. Det forekommer mig dog virkelig at være at stille den Slags Folk altsor overordentlig gunstig, ligesom det i det Hele taget ikke forekommer mig at være nødvendigt